

Een onverwachte verrassing

Jaap Spaans

In april 2005 was ik weer eens te gast in het gastvrije Roemenie. 87% van de bevolking behoort tot de Roemeens-Orthodoxe kerk. Aangezien in die kerk alle zang a-capella wordt uitgevoerd en er dus geen orgels zijn te vinden, zou je niet verwachten, dat Roemenie toch een rijk orgelland blijkt te zijn. Vooral ook omdat men, door de slechte economische omstandigheden, geen geld heeft gehad om de vele historische instrumenten te verknoeien.

Door de eeuwenlange bezetting van Transylvanie (Noordwest Roemenie) door Hongaren onder aanvoering van de Habsburgse dubbelmonarchie en door immigratie vanuit Westeuropa de eeuwen door naar het midden van het land onstonden er talrijke Rooms-Katholieke en Protestantse geloofsgemeenschappen, waarbij de kerken van de Lutherse "Saksen" in Siebenburgen het meest interessant zijn wat historische orgelbestand betreft.

Naast pijporgels zijn er ook harmoniums ingevoerd. Ik hoorde zelfs in de orthodoxe kathedraal van Cluj-Napoca, dat de toon voor het koor werd aangegeven d.m.v. van zo'n Kasriel "Guide Chant", Niet ver daar vandaan staat de gave vroeg-18e eeuwse Franciscanerkerk met een fraai tweeklaviers Buchholzorgel.

Wie schetst evenwel mijn verbazing toen ik op de orgelgaanderij ook noch een mooi tweeklaviers drukwindharmonium ontdekte, dat bovendien nog in uitstekende staat verkeerde.

Het werd omstreeks 1875 gebouwd door Carl Hesse Jun. uit Wenen. De kas is uitgevoerd in bloem mahonie en het gebogen klavierdeksel en de muziekllessenaar zijn opvallend. De dispositie is als volgt:

manuaal I

<i>Manuaal 1</i>				
<i>Bas</i>			<i>Discant</i>	
2	Bourdon	16'	Ciarinette	16'
1	Percussion ou Cor Anglais	8'	Percussion ou Flute	8'
3	Clairon	4'	Fifre	4'
1p	Sourdine	8'		
<i>Manuaal 2</i>				
	Aeoline	16'	Aeoline	16'
	Voix Céleste	16'	Voix Céleste	16'
	Basson	8'	Hautbois	8'
<i>Speelhulpen</i>				
	Forte man. 1		Forte man. 1	
	Expression Tremblant Manualkoppel Grand Jeu 2 knievels Forte		Manualen C-c4	

Mocht u er ooit in de buurt komen, ga rustig kijken, men is er zeer gastvrij.

foto's

